

BOTU

BUURTKRANT

herfst 2023 · editie 12 · herfst 2023 · editie 12 · herfst 2023 · editie 12 · herfst 2023 · editie 12 · herfst 2023 ·

LIESBETH WERLEMAN IS DE NIEUWE WIJKMANAGER

Liesbeth wil zorgen voor vertrouwen en mensen de ruimte geven.
Pagina 1.

APPGROEP 'GOED SPUL IN BOTU'

In de appgroep 'Goed spul in BoTu' kom je de mooiste spullen van BoTu tegen.
Pagina 4.

VLEERMUIZEN ZOEKEN MET STADSECOLOOG LOTTE

Wist je dat er 's avonds en 's nachts vleermuizen door onze straten vliegen?
Pagina 6.

AROENA:

“Als ik mentaal fit ben,
kan ik alles aan.”

BoTu-bewoners vertellen over hoe ze fit en gezond blijven nu het kouder wordt.
Pagina 3.

BOS
POLDER
TUSSEN
DIJKEN

volg je ons al?

We zijn te vinden onder
@bospoldertussendijken op
Facebook en Instagram

ook in de krant?

Mail ons op
redactie@bospoldertussendijken.nl

over deze krant

Deze buurtkrant wordt gemaakt
voor én door bewoners uit de wijken
Bospolder en Tussendijken

Lieve buur,

Hier istie weer: de buurtkrant van Bospolder en Tussendijken, gemaakt door en voor bewoners. Ja, je hebt weer een paar mooie verhalen uit de wijk voor je liggen.

In deze editie verwelkomen we Liesbeth Werleman, onze nieuwe wijkmanager. Daarnaast vertellen we je meer over de wijkcultuurschool en 'Happy go Lucky'. We laten ook een werk zien van Florian Braakman en buurtbewoner Meirion heeft speciaal voor de buurtkrant een prachtige inkttekening gemaakt.

Verderop in de krant vind je een hele pagina die in het teken staat van 'circulariteit', het hergebruik van spullen. Word je ook lid van de 'Goed spul in BoTu' appgroep en help je Wilma met het verzamelen van afval voor haar fashion project?

En natuurlijk zijn we ook deze keer weer de straat op gegaan om buurtbewoners een vraag te stellen. "Hoe ben jij van plan om dit najaar fit te blijven?" Lees de antwoorden van je burens op de volgende bladzijde.

Tot slot: voor meer leuke verhalen en actueel buurtnieuws kun je ons volgen op onze sociale media @bospoldertussendijken.

Veel leesplezier!
De redactie

Een kruispunt van buurtgenoten

Column door Mart van Ineveld

Ik ben een groot fan van ijssalon Bella. Het ijs is prima, het terras geeft uitzicht op een levendig kruispunt waar altijd wat gebeurt, en het is op loopafstand van mijn huis.

Mijn vrouw en ik zaten op een warme zomeravond op het bankje van buurman Bram Ladage te genieten van de drukte. Elk twee bolletjes roomijs.

Een klant van Bram kwam naast me zitten. Met enige regelmaat werd hij vanuit een passerende auto enthousiast begroet. "Hé, Taxi Woef!" Ik vroeg hem waar hij zo bekend van was, want misschien zat ik naast een beroemdheid.

Hij was bekend van social media. "Ik rijd taxi en omdat ik ook honden meeneem, ben ik Taxi Woef geworden." Zijn verhaal volgde. Hij was ooit minder braaf. Van de Sociale Dienst naar Social Media verhuisd. Verkoopt nu via zijn webwinkel "Merch". Merchandise van Taxi Woef.

Een joviale man met veel sociaal talent, en zijn eigen geschiedenis in de wijk.

Dat vind ik zo leuk aan Bella. Je komt er iedereen tegen. Niet alleen een druk verkeerspunt, maar ook een kruispunt van buurtgenoten met elk hun eigen verhaal en hun eigen taal. En hoe verschillend ook, we houden allemaal van ijs en koffie.

Mart

Mart van Ineveld

ILLUSTRATIE VAN MEIRION

Na het afronden van de kunstacademie in Engeland kwam Meirion naar Nederland. Al sinds zijn oudere zus hier was neergestreken, trok het land hem aan. Alles was zoveel mooier dan thuis. Op zijn 23e had hij het romantische idee om hier met tekenen zijn brood te verdienen. Maar Rotterdam in de vroege jaren '90 kende zo zijn eigen problemen. De dromen verschoven naar de achtergrond. Hij vond een vaste baan en partner, leerde Nederlands en werd lid van een tafeltennisvereniging. In 1997 verhuisde hij met z'n partner van Bergpolder naar Bospolder.

"Deze inkttekening laat de Lage Erfbrug en Schiedamseweg zien. Vanaf de Rochussenstraat. Op die plek, aan de rand van de wijk, kijk je uit op de verbinding van Delfshaven met de stad. En op de verkeersader die de wijken Bospolder en Tussendijken doorsnijdt én tegelijkertijd verbindt. Afgebeeld zijn het oude en nieuwe brugwachtershuisje. Toekomst en verleden naast elkaar."

Wil je ook een illustratie maken voor in de buurtkrant? Laat het ons weten via redactie@bospoldertussendijken.nl.

Liesbeth Werleman is de nieuwe Wijkmanager

Tekst door Janine Kratzenberg en beeld door Angeniet Berkers

Ze werkt al jaren bij de gemeente Rotterdam maar nu voor het eerst echt 'met de poten in de klei'. Liesbeth Werleman is de nieuwe Wijkmanager voor Bospolder-Tussendijken en Spangen. Communicatie en participatie zijn haar expertise. Tot nu toe gaf ze hierover vooral advies en trainingen. Ook werd ze vaak ingeschakeld als het ergens lastig werd. "Bijvoorbeeld om een bewonersavond in goede banen te leiden of om een wijkraad voor te zittingen. Eigenlijk nooit in deze wijk," bedenkt ze zich. "Dat is dus een goed teken en klopt ook wel met wat ik hier zie gebeuren. Er wordt in BoTu al ontzettend goed samengewerkt met bewoners."

Zorgen voor vertrouwen

Als wijkmanager heeft ze meer contact met de bewoners. Dat merkte ze meteen al tijdens de sollicitatie. Een aantal bewoners werd actief betrokken bij de sollicitatieprocedure. "Dit was een indrukwekkende ervaring. Maar ook een logische start van deze dynamische klus als wijkmanager van deze prachtige wijk: samen mét de wijk." Liesbeth heeft veel zin in deze nieuwe baan. "Als je mensen de ruimte geeft en ze serieus neemt, dan zorgt dat voor vertrouwen. Van daaruit kun je mooie dingen bereiken voor de buurt." Dat is waar ze zich de komende tijd voor gaat inzetten. "Bewoners doen

hier veel zelf en dat vraagt om een andere houding van de gemeente. Er kan hier al veel maar soms zitten regels nog wel in de weg. Daar wil ik iets aan doen."

Als goed voorbeeld noemt Liesbeth de Open Oproep. Dat laat zien dat bewoners met geweldige ideeën komen en daar zelf ook besluiten over kunnen nemen. "Er komt geen ambtenaar meer aan te pas!" Wel vindt ze het belangrijk dat meer mensen in de buurt kennis maken met de mogelijkheden. "Ik wil ervoor zorgen dat de community van actieve bewoners verder kan groeien. Iedereen mag meedoen."

"Mensen dragen allemaal op hun eigen manier bij aan de toekomst van de wijk. Zo sprak ik laatst een gepensioneerd conciërge in Park 1943. Hij vertelde dat hij zich nog altijd inzet voor jongeren uit de buurt. Af en toe komt hij zo'n jongere jaren later tegen en die blijkt dan opgeklommen te zijn tot advocaat. Hij stond er zelf niet eens bij stil wat een impact zijn aandacht voor de jongeren heeft. Maar deze meneer betekent echt veel voor de wijk."

Wil jij ook iets doen voor de buurt?

Je kunt altijd binnenlopen bij de Wijkhub op Rösener Manzstraat 57. Daar vind je naast wijknetwerker Marijke Hof ook twee nieuwe collega's. Nadia Dijkstra nam onlangs afscheid en is opgevolgd door Safiya Lall Mohamed en Marjo Zuijlen.

Vrijheid op het water

Tekst door Manuel van der Veen en beeld door Angeniet Berkers

De ene week woont Zeno op het land, de andere week op het water. Zijn moeder woont in een gewoon huis, maar Zeno's vader woont op een tjalk genaamd Jodocus. Een oud vrachtschip in de haven van historisch Delfshaven. In het ruim waar vroeger de aard-appelen lagen zijn nu een gezellige en comfor-

tabele woonkamer en keuken gebouwd. "Met een grote televisie," aldus Zeno (12), want ook op zo'n oud schip heb je alles wat je nodig hebt. De oude stuurhut is nu de werkplek van vader Eelco, waarachter de kinderen beiden hun eigen bedstee hebben. "Ze slapen hier zoals 118 jaar geleden!" In dit indrukwekken-

de deel van het schip, dat nog origineel en volledig van hout is, woonde vroeger een heel gezin op een vierkante meter.

Varend erfgoed

Deze platbodems, die geen kiel heeft maar zwaarden aan weerszijden, is gebouwd als vrachtschip in 1905. Vrijwel het hele schip is nog in originele staat. Het is daarmee varend erfgoed. Zelfs de houten mast en dieselmotor zijn nog origineel.

Een schippersdroom

"Je krijgt er daardoor wel een hobby bij," zegt Eelco. Toen hij het schip kocht wist hij nog weinig over de techniek van zo'n schip. De bewoners van de andere platbodems in de haven hebben hem van alles geleerd. Sommige schepen varen nog maandelijks uit, of doen zelfs mee aan zeilwedstrijden. Eelco is met zijn schip een keer naar Gouda gevaren. Het is zijn droom om over de Waddenzee te varen en dan op het wad tussen de zeehonden droog te vallen. Een bijzondere ervaring en alleen mogelijk met een platbodems.

Altijd wat te doen

Zeno en zijn vader vermaken zich goed in Delfshaven. "Er is altijd wat te doen." Ze hebben een werkvlot gebouwd, waarmee je rondom het schip kunt gaan voor onderhoud. Met warm weer duik je vanaf dit vlot zo het water in. Aan het vlot ligt ook A.J. Kwak, een klein bootje dat ze samen hebben opgeknapt. Op het dek staan plantjes waar ze groenten en fruit van kunnen plukken. Zeno doet veel samen met zijn vader. Zo leert hij een hoop. Misschien woont hij later ook wel op een schip.

HOE ZORGEN BEWONERS DAT ZE FIT EN GEZOND BLIJVEN?

Tekst door Dianne Dijkstra en beeld door Ximena Davalos

De dagen worden korter. Het wordt weer kouder. Daarmee wordt het voor veel bewoners aantrekkelijk om lekker binnen te blijven. Hoe zorg je dat je fit en gezond blijft in de komende maanden? Een aantal bewoners delen hun verhaal. Wellicht haal je er inspiratie uit.

Aroena heeft samen met haar man een eigen onderneming. De vrije tijd die ze heeft brengt ze graag door met lieve mensen om haar heen.

“Ik blijf mentaal fit door te wandelen, maar ook door zoveel mogelijk dingen te doen die ik leuk vind. Als ik mentaal fit ben, kan ik alles aan. Mijn onderneming is mijn passie. In de vrije tijd die ik heb wandel ik. Verder houd ik van koken en van dingen doen met mijn kinderen. Omdat ik vanwege mijn werk vaak weg ben, kan ik er zo van genieten als ik thuis ben. Een opgeruimd huis waar iedereen komt en gaat. Daar word ik happy van.”

Furkan Ali vertelt dat hij niets doet waarmee hij zichzelf beperkt: “Ik doe juist dingen die ik leuk vind.” Er was een tijd dat Furkan meer dan 120 kilo woog. De diëten die hij probeerde werkten niet. Hij vond dat er iets moest veranderen aan zijn gezondheid.

“Ik ben gaan lopen en reizen. Ik heb interesse in andere culturen en architectuur en bezoek graag andere steden. Altijd te voet. Verder heb ik leren koken. Ik ben geen vegetariër, maar eet wel veel groente en probeer daarbij verschillende keukens uit. Normaal zou ik niet zo snel broccoli eten, maar in bijvoorbeeld de Indiase keuken vind ik broccoli juist lekker. Ik heb mijn levensstijl volledig aangepast aan wat ik juist wel leuk vind om te doen.”

Serdar en Apo zijn allebei kapper en proberen op andere manieren fit te blijven. “Ik eet geen brood. Dat houdt me gezond. Om gezond te blijven eet ik soep. Vooral linzensoep. Daar ben ik dol op. Daarnaast ga ik naar de sportschool. Het liefste elke dag even,” vertelt Serdar. Apo gaat ook naar de sportschool om fit te blijven.

“Elke dag naar de sportschool? Dat is me te veel.”

Frosja is onderweg naar haar werk. Ze geeft bewegingslessen aan ouderen bij het vrouwen empowerment centrum.

“Bewegen is gezond. Wanneer je niet beweegt verhoogt dat de kans op suikerziekte, cholesterol en allerlei andere dingen. Ik ben docent aerobics, steps en bbb (buik, benen billen). Ik sport natuurlijk al als ik les geef, maar houd er zelf ook van om mee te doen aan groepslessen.”

Xavi, Lin en Jakop hebben een tussenuur. “Dansen is vandaag uitgevallen,” vertelt Xavi. Lin moet er weer aan wennen dat het kouder wordt. Op de vraag hoe ze fit blijft antwoordt ze: “Ik loop naar school en weer terug naar huis. Dat vind ik al een hele workout hoor.” Jakop vindt koud niet zo erg. Hij voetbalt buiten op het veld. “Ik kleed me niet speciaal warm aan. Je moet gewoon door de kou heen bijten.” Xavi houdt ook van sporten, maar dan wel in de sportschool.

“In de sportschool zit je binnen. Lekker warm. In een goeie week ga ik 3 of 4 keer sporten. Soms train ik actief mijn borst, benen of armen. Maar soms ga ik ook als ik helemaal geen zin heb. Dan klets ik een beetje en doe ik niks.”

Rotterdam Circulair

De stad Rotterdam wil graag minder afval, minder schadelijke uitstoot en wil in 2050 als stad volledig ‘circulair’ zijn, maar wat is dat en wat houdt dat in?

Circulariteit, het hergebruiken van spullen, is goed voor het milieu én je portemonnee. Zeker in tijden wanneer je wilt bezuinigen, is het dus een goed idee om te weten hoe je circulair kunt leven. Hergebruik jij spullen? Wat doe jij om circulair te leven? In deze editie van de buurtkrant vertellen we over Wear IT, het Energie(k) festival en de appgroep ‘Goed spul in BoTu’.

Wear IT - Van afval fashion maken

Tekst door Laura Spanjer en beeld door Angeniet Berkers

“De straat als catwalk en gekleed als fashion afvalprikker.”

Dit idee kreeg Wilma van der Wilt afgelopen zomer tijdens een brainstormsessie over projecten tijdens de Energiewijk-XL bijeenkomst.

Veel afval op straat

“Er is veel te doen over afval in onze wijk,” zegt Wilma. Er is bijvoorbeeld een appgroep, mooi en schoon, waarin iedere dag veel afval op straat gedeeld wordt. Wat als we dat afval nu met elkaar verzamelen en daar modeartikelen van maken? “Een soort fashion statement”. In mooie, gekke kostuums op straat met elkaar het gesprek over afval aangaan. “Waarom gooi je iets op straat?”

Verzamel en doe mee!

Vanaf oktober heeft Wilma haar eigen textielatelier en kan ze aan de slag met de uitwerking van haar idee. De komende tijd doet ze een oproep aan alle buurtbewoners om bruikbaar afval in te zamelen: plastic, papier, textiel en andere materialen. Ook is ze op zoek naar buurtbewoners die het leuk vinden om mee te doen aan de workshops waarin je leert hoe je van gerecyclede materialen prachtige modecreaties kunt maken. Of lijkt

het je wel wat om op de catwalk de mooie, duurzame modecollectie te presenteren? Wilma is op zoek naar jou! Ze wil graag samen een positieve impact maken op onze wijk en op het milieu. Met dit initiatief hoopt ze anderen te inspireren om bewust om te gaan met afval en duurzaamheid.

Dit project is medegefinancierd door de Open Oproep van de gemeente. Heb jij ook een plan voor de wijk? Kijk op www.bospoldertuendijken.nl voor meer informatie.

10-11-12 oktober: Driedaags energie(k) festival in de wijk

Tekst door Dianne Dijkstra en beeld door Hilde Speet

Inspiratie opdoen over duurzaam leven? Het kan binnenkort. Over een paar dagen vindt in de wijk Bospolder-Tussendijken (BoTu) de eerste editie van het driedaagse energie(k) festival plaats. Dit lokale festival, dat begint op dinsdag 10 oktober, staat in het teken van circulariteit, klimaat en energietransitie.

Samenbrengen van initiatieven

Er gebeurt veel in de wijk op het gebied van duurzaamheid. Straten liggen open vanwege de aanleg van het warmtenet. Huizen worden geïsoleerd. Er komen steeds meer geveltuintjes bij. Op eigen kracht wordt er brood gebakken en kleding krijgt een tweede leven. Zowel organisaties als veel bewoners zijn er mee bezig. “Er zijn

Goed spul in BoTu

Tekst door Laura Spanjer en beeld door Angeniet Berkers

Ben je op zoek naar een ventilator, spiegel, tafel, plant, een kinderstoeltje- of fiets? In de appgroep ‘Goed spul in BoTu’ kom je de mooiste spullen van BoTu tegen. Haal gratis bij een andere buurtbewoner iets op dat je goed kunt gebruiken of geef zelf iets weg dat je niet langer nodig hebt.

Buurtbewoner

“Je moet wel snel zijn met reageren op de app, anders is het al weg,” zegt een buurtbewoner lachend. Zij maakt al een tijdje gebruik van de appgroep en is er heel blij mee. “Het is fantastisch,” zegt ze. “Ik heb spullen via de app gekregen en weggegeven, ook aan mijn vrienden.” Zo heeft haar buurvrouw een tafel via de app en heeft ze zelf een koffiezetapparaat thuis staan. “Die doet het perfect.” Zelf wil ze een paar planten weggeven. Die staan op haar balkon, “maar ze hebben meer ruimte nodig,” vertelt ze.

Spullen redden

Het idee voor deze appgroep komt van Aina Seerden, kwartiermaker Circulair. Met de missie “spullen redden van de vuilnisbelt” lanceerde ze in mei dit jaar de appgroep Goed spul in BoTu. Naast spullen van

buurtbewoners worden ook regelmatig foto's gedeeld van mooie spullen die in de wijk naast de containers worden gevonden.

Bakfiets

Ook over het vervoer van spullen is nagedacht. Mocht het lastig zijn om iets op te halen, dan is er nu ook een bakfiets ter beschikking. Ook zijn er een aantal telefoonnummers van mensen die je kunnen helpen met het vervoer gedeeld in de app.

Toekomst

De appgroep telt nu ruim 100 buurtbewoners. Aina hoopt dat dit aantal verder zal groeien. Ook lijkt het haar geweldig wanneer bewoners bijvoorbeeld teveel gekookt eten in de appgroep aanbieden, dat er energietips worden gedeeld, kortom dat mensen geïnspireerd raken door alle creativiteit en overvloed die er in de wijk aanwezig is.

Wil je ook in de appgroep ‘Goed spul in BoTu’? Scan daarvoor met je telefoon deze QR code.

zoveel initiatieven en activiteiten op het gebied van circulariteit, klimaat en energietransitie. Laten we krachten bundelen en alle mooie initiatieven eens samenbrengen,” vertelt Moni, een van de initiatiefnemers van dit energie(k) festival.

Doen, leren, verbinden en plezier maken

“We willen mensen graag laten zien wat er allemaal gebeurt, maar gaan ook graag in gesprek wat we samen kunnen doen. Voor deze winter, maar ook voor de verdere toekomst. We hopen dat veel verschillende mensen langskomen. Actieve bewoners, kinderen en jongeren, maar ook mensen die nog niet actief bezig zijn met duurzaamheid,” vertelt Moni. Tijdens het festival zijn er verschillende activiteiten. Je kunt in gesprek, dingen ervaren en er zijn verschillende activiteiten waaraan je mee kunt doen.

Wat is er allemaal te doen?

Op verschillende plekken in de wijk zijn activiteiten. Mensen kunnen tijdens de energiequiz bijvoorbeeld duurzame prijzen winnen. Deze zijn gemaakt door bewoners of komen van ondernemers uit de wijk. Bewoners kunnen onder begeleiding van muziek met een groep meehelpen de wijk op te ruimen. Maar ook is er een energiemarkt waar je tips kunt krijgen over het isoleren van je huis of wat je kunt doen om je energierekening omlaag te krijgen. Kinderen kunnen hun speelgoed ruilen tijdens de speelgoedruilbeurs. Je kunt oefenen met elektrisch koken op inductie, maar je kunt ook aansluiten om een hapje mee te eten. Er is genoeg te doen.

Wil je meer weten over het programma? Kijk op www.bospoldertussendijken.nl.

Leren van elkaar bij Happy go Lucky

Tekst door Janine Kratzenberg en beeld van Happy go Lucky

In BoTu is veel ruimte voor bewoners om goede ideeën uit te voeren. Misschien heb jij zelf ook een plannetje voor de wijk. Maar hoe pak je dat aan? Tijdens de Happy go Lucky intervisie avonden kun je met andere bewoners in gesprek gaan en van elkaar leren. Door elkaar vragen te stellen, kom je samen tot inzichten en oplossingen.

Ruimte om iets in te brengen

De gesprekken vinden plaats in kleine groepjes en worden begeleid door een gespreksleider. Hiervoor zijn mensen uit de buurt opgeleid. Bilal Taner is een van hen: "Het gesprek verloopt via een vaste methode. Dat zorgt ervoor dat alle deelnemers ruimte krijgen om iets in te brengen en dat er goed naar elkaar wordt geluisterd." Hij vertelt over een bewoner die al lang actief is voor de buurt die soms tegen ambtelijke grenzen aanloopt. "Hoe kan ik nog van betekenis zijn voor de wijk als ik boos ben op het systeem?" vroeg hij aan de groep. De andere deelnemers adviseerden hem om zich meer te richten op de goede relaties die hij heeft met de mensen in de wijk. En hoe hij met zijn ervaring een mentor voor jongeren kan zijn. "Het was mooi om te zien dat hij door het gesprek weer nieuwe perspectieven vond om zich te blijven inzetten voor de wijk," vertelt Bilal.

Kijken naar de schoonheid van de wijk

Zelf vindt hij motivatie door zich te laten inspireren door de schoonheid van de wijk. "Hoe kunnen we

ons meer richten op de kracht en bijdragen aan een positief verhaal over onze buurt in plaats van te kijken naar het negatieve? Als je het vergelijkt met een roos, zien we vaak alleen de doorns en vergeten we de hele bloem te bekijken." Hij doet dat door gedichten te schrijven. Vooral voor zichzelf maar soms draagt hij iets voor op een bijeenkomst in de buurt.

Bilal is er weer bij op de volgende bijeenkomst van Happy go Lucky op 17 oktober (locatie is nog niet bekend). Op 16 november is er een afsluitende bijeenkomst. Wil jij er ook bij zijn en meepraten? Meld je aan bij Marieke Stein: marieke@mariekestein.nl of 06-41371216.

Nachtlevens in BoTu

Tekst door Laura Spanjer en beeld door Angeniet Berkers

"Rekketekketekketikketikketekke," klinkt het. In een flits laat de vleermuis zich zien en verdwijnt meteen weer in het donker over het water van de Aelbrechtsskolk. Samen met een paar buurtbewoners wandelt stadsecoloog Lotte de Wit op een doordeweekse avond door BoTu, op zoek naar vleermuizen. Wist je dat deze bijzondere dieren, die 's nachts heen en weer door onze straten scheren, beschermd zijn en de enige zoogdieren zijn die kunnen vliegen?

Vleermuisdetector

Met een vleermuisdetector zijn vleermuizen voor mensen hoorbaar. Een vleermuis maakt namelijk hele hoge, ultrasonische geluiden en de vleermuisdetector vertaalt dit hoge geluid naar het menselijk gehoor. Is de frequentie hoog, dan gaat het vaak om een dwergvleermuis. Is het geluid, of voor mensen dus 'het getik' via de vleermuisdetector, kort achter elkaar, dan is de vleermuis dicht bij haar prooi.

Echolocatie

Het hoge geluid van de vleermuis wordt ook wel echolocatie genoemd. Dit geluid weerkaatst op de omgeving. Door de weerkaatsing van het geluid, ook wel 'pulsjes' genoemd, kan de vleermuis de locatie van bijvoorbeeld insecten bepalen. Muggen? De vleermuis vindt ze heerlijk!

De gewone en de ruige dwergvleermuis

In BoTu komen in ieder geval de gewone en de ruige dwergvleermuis voor. Vanaf zonsondergang worden ze actief. Beide zijn kleine, knappe en behendige vliegers. Overdag slapen ze en 's avonds gaan ze op zoek naar voedsel. In augustus en september komen ze ook nog voor een andere activiteit tevoorschijn.

Baltsen

In de nazomer begint namelijk de paartijd en daarmee ook het baltsen: de mannetjes laten een unieke baltsroep horen om zich aantrekkelijk voor vrouwtjes te maken.

Tip: zoek op YouTube naar de baltsroep van de vleermuis en je hoort een mooi geluid.

Kraamtijd

In het voorjaar begint de zwangerschap. Dit is bijzonder want het paren gebeurt dus al in de nazomer. Deze uitgestelde zwangerschap komt door een verlate eisprong en bevruchting. De vleermuis kan zowel solitair leven als ook in groepen en heeft door het jaar heen verschillende soorten verblijven: een verblijf om te paren, een winterverblijf voor een winterslaap en in de kraamtijd leven de vrouwtjes in grote groepen samen in een zomer- of kraam-verblijf. Op deze manier kunnen ze voor hun jongen zorgen en houden de jongen elkaar warm wanneer de moeders weer muggen vangen.

Vind je het leuk om meer te lezen over dieren in de stad? In dat geval is "Darwin in de stad: Evolutie in de urban jungle" van Menno Schilthuizen een leuke boekentip!

De Wijkcultuurschool

Tekst door Janine Kratzenberg en beeld van de SKVR

Op de Wijkcultuurschool kunnen kinderen (8 t/m 12 jaar) hun creativiteit ontdekken. Samen met buurtgenoten kunnen ze wekelijks aan de slag met tekenen, theater, capoeira of muziek. Marijn van der Linden is coördinator van de Wijkmuziekschool namens SKVR. Hij vertelt ons waarom het leuk is om naar de Wijkcultuurschool komen.

"Allereerst is het heel gezellig. De lessen zijn op maandag op de Vlinderschool in Bospolder en bij het Westervolkshuis in Spangen. Op de Valentijnschool is ook nog een Wijkmuziekschool, waar je je eigen instrument kunt kiezen. Je komt dus altijd andere kinderen uit de buurt tegen. Wat ook leuk is, is dat je van alles kunt uitproberen. Je krijgt altijd les in twee verschillende dingen: een les waar je zelf voor kiest en iets anders om te ontdekken. Alle lessen worden gegeven door docenten die in de wijk wonen of organisaties uit de wijk zoals Atelier de Kleine Vis die voor de tekenlessen zorgt."

Gratis uitproberen

Tot de herfstvakantie kan iedereen de lessen gratis komen uitproberen. Als je iets leuk vindt, kun je je opgeven en de rest van het jaar meedoen. Voor ouders is het handig om te weten dat de Wijkcultuurschool samenwerkt met het Jeugdfonds Cultuur en Sport. Dat betekent dat als je minder

inkomen hebt, de lessen gratis zijn. Als je je kind opgeeft voor de lessen word je meteen in contact gebracht met iemand die weet of je daarvoor in aanmerking komt. Alles wordt dan voor je geregeld.

"Veel ouders willen graag dat hun kinderen sporten," weet Marijn, "maar cultuur is net zo belangrijk voor hun ontwikkeling. Je leert

bijvoorbeeld over goed samen te werken, creatief te denken en jezelf te uiten. Het zijn allemaal vaardigheden waar kinderen op school, op straat en later in werk veel aan hebben."

Kijk welke lessen er bij op in de buurt zijn en geef je kind op voor gratis proeflessen via www.skvr.nl/wijkcultuurschool.

Koken met bewoners - met dit keer op het menu: Hindostaanse roti

Tekst door Dianne Dijkstra en beeld door Angeniet Berkers

"Mijn kleindochter is er dol op en noemt mij Nani Roti."

Nani Roti, in BoTu bekend als Sharmila, is op 6-jarige leeftijd vanuit Suriname naar Nederland verhuisd. De liefde voor koken is haar met de paplepel ingegoten. Roti is een van oorsprong Hindostaanse gevulde 'broodpannenkoek'. Het BoTu redactieteam mocht met haar de keuken in en leerde de geheimen van haar heerlijke roti. En het leuke is, lezers van de buurtkrant kunnen het nu ook maken. Sharmila maakte dit gerecht met kip maar dat kun je vervangen voor tofu of tempeh voor een vegetarische variant.

Lijkt het jou leuk je favoriete gerecht te delen in de volgende buurtkrant?

Stuur een bericht naar: redactie@bosgeldertussendijken.nl.

Ingrediënten voor 6 personen:

1 kilo kippenbouten
1250 gram aardappelen
500 gram kousenband
500 gram zelfrijzend bakmeel
300 ml lauwwarm water
6 eieren
2 kleine uien
1 klein blikje tomatenpuree
5 teentjes knoflook, geperst
1 zakje Hindostaanse masala (kerrie) kruiden
2 bouillonblokjes
1 theelepel komijn
zonnebloemolie
peper en zout
Optioneel: madame Jeanette peper

Verder heb je nodig:

Beslagkom
Wokken en (koeken)pannen
Snijplanken + messen
Deegroller
Kwastje

De rotiplaat

Start met de voorbereiding van de rotiplaten. Bereid het deeg minimaal 2 uur van tevoren.

1. Doe het zelfrijzend bakmeel in een beslagkom. Voeg het

water, een snufje zout en een scheutje zonnebloemolie toe en kneed de ingrediënten tot een mooie deegbal. Deze 'workout' duurt ongeveer 20 minuten. Het deeg moet namelijk soepel en elastisch zijn. Dek de beslagkom af en laat het op een warmere plek een uurtje rijzen.
2. Schil de aardappelen en snijd deze in kleine blokjes.
3. Voor de vulling breng je 500 gram aan de kook. Zijn ze gaar? Giet het water af en stamp de aardappelen fijn.
4. Voeg het geperste knoflookteentje, zout en komijn toe. Voeg olie toe om het geheel smeug(er) te maken.

5. Nadat het deeg 1 á 2 uur is gerezen: rol balletjes van het deeg en druk in elk balletje een flinke kuil. Het kuiltje vul je met een eetlepel aardappelvulling. Draai het bolletje weer dicht en zorg er daarbij voor dat de vulling goed in het midden zit. Op deze manier kan de vulling er tijdens het rollen of bakken niet uitkomen.
6. Strooi vervolgens een beetje

bloem op het aanrecht. Druk de deegbal plat en rol deze voorzichtig uit met een deegroller tot de plaat een diameter van ongeveer 30 cm heeft.
7. Verhit een grote koekenpan zonder olie, leg de rotiplaat erop en smeer de bovenkant van de roti in met zonnebloemolie. Draai de rotiplaat om smeer ook deze kant in met olie. Wordt 'ie lichtbruin? Dan is hij klaar.

De eieren

1. Kook de eieren in 8 minuten hard en pel ze.
2. Bak ze in een ruime laag zonnebloemolie met Hindostaanse masalakrauiden.
3. Laat de eieren uitlekken wanneer ze mooi bruin zijn.

De kip (of tofu/tempeh)

Was vooraf eerst de kippen-

poten. Sharmila doet dit met natuuraazijn, water en zout.
1. Snijd de ui en twee knoflookteentjes. Verwarm een pan met olie en doe de ui en knoflook erbij. Voeg wanneer de ui glazig wordt een theelepel tomatenpuree en twee theelepels garam masala toe. Laat even sudderen.
2. Doe de kip samen met wat peper in de pan. Wanneer je van heet eten houdt, voeg gesneden madame Jeanette peper toe.
3. Bak de kip en doe de bouillon erbij. Leg een deksel op de pan en laat het sudderen tot de kip gaar is. Zorg dat er genoeg water in de pan blijft zodat de kip niet aanbrandt.

Vraag terwijl je de roti's bakt of een van de andere gezinsleden de tafel dekt en de bijgerechten op tafel zet. Wanneer de rotiplaat klaar is, kan er gegeten worden.

De aardappelen

De bereiding van het aardappelen-kousenband gerecht is

bijna gelijk aan die van de kip.
1. Doe olie in een pan en fruit een fijngesneden ui en twee teentjes knoflook tot de ui glazig ziet.
2. Voeg een theelepel tomatenpuree en twee theelepels garam masala kruiden toe en doe de geschilde aardappels in kleine stukjes in de pan.
3. Zijn de aardappelen half gaar? Doe de kousenband erbij. Kook/bak dit totdat de aardappelen en kousenband beide gaar zijn.

Vraag terwijl je de roti's bakt of een van de andere gezinsleden de tafel dekt en de bijgerechten op tafel zet. Wanneer de rotiplaat klaar is, kan er gegeten worden.

Swadish bhoyan – eet smakelijk!

BOTU-BUURTKRANT

PRIKBORD

Hier vind je mededelingen, oproepen en plannen van bewoners en initiatieven uit BoTu.

Jouw bericht in de Buurtkrant van december?
Mail je tekst voor 25 november 2023 naar het redactieteam:
redactieteam@bosspoldertussendijken.nl.

Het herfstprogramma bij Bouwkeet is van start

Ben jij ouder dan 8 jaar of heb je kinderen in de leeftijd vanaf 8 jaar die graag iets willen leren of maken? Tijdens het herfstprogramma kunnen kinderen gratis nieuwe technieken leren en werken aan hun eigen producten. Van glimmende sieraden en nieuwe kleding tot stoere meubels en serviezen. Het is allemaal mogelijk. Alle programma's zijn gratis en wat gemaakt wordt mag mee naar huis genomen worden.

Wil jij iets maken deze herfst? Of wil je meer weten? Kom langs bij de Bouwkeet aan Schiedamseweg 240, 010-2540540. Of kijk op: www.bouwkeet.org.

Festival Gezond Verstand

Je kunt genoeg doen en ontdekken in Rotterdam West. Ook als het gaat om je mentale gezondheid! Heel veel mensen en plekken werken tijdens wijkfestival Gezond Verstand samen om te laten zien wat je zelf kunt doen om mentaal gezond te blijven of te herstellen. Doe mee en kijk eens met andere ogen naar jouw wijk. Ontdek, beweeg, ontmoet, denk mee, leer, schuif aan bij een gratis activiteit of workshop en geniet van kunst en cultuur op allerlei plekken.

Wanneer: 4 t/m 13 oktober 2023
Bekijk het programma: festivalgezondverstand.nl

Schiezicht begint aan een nieuw hoofdstuk!

Dat betekent dat er ruimte is voor nieuwe (en oude) gezichten, initiatieven, ondernemers en wijkbewoners die leuke activiteiten willen organiseren!

Zoek jij een fijne werkruimte, met grote open keuken middenin Tussendijken? Of wil je een activiteit organiseren? Dat kan bij Schiezicht. Check de website en vraag naar de mogelijkheden via de mail.
info@schiezicht.com / www.schiezicht.com

Lieve Nadia, dankjewel!!

BoTu Energie(k) Festival

Een informatief, educatief en inspirerend festival voor en door bewoners en organisaties van Bospolder-Tussendijken. Samen werken we aan een duurzame toekomst. Doe mee!

Wanneer: 10-11-12 oktober 2023
Meer info: www.bospoldertussendijken.nl

Stap binnen bij BoTu's buurthuiskamers

Buurtsteunpunt: Spanjaardstraat 11
De Waterstokerij: Snoekstraat 11
Het Bollenpandje: Rosier Faasenstraat 22
HP69: Haringpakkersstraat 69
Huisje van de Buurttuin: op het Dakpark, ingang Dakpark kruising van de Hudsonstraat en de Catharina Beersmansstraat
Huis van de Toekomst: Jan Kobellstraat 56A
Inloophuis de Brug: Aelbrechtskolk 33B
Pier 80: Rösener Manzstraat 80
Schiezicht: Mathenesserdijk 272B
Studio Delfshaven: Watergeusstraat 53
Yess!: Rosenveldstraat 54

Handige contactgegevens

Kindertelefoon: 0800-0432
Meld Misdaad Anoniem: 0800-7000
Stichting Essajo:
stichtingessajo143@hotmail.com
Stichting Je Goed Recht: 06 21349432
Wijkagenten Delfshaven: 0900-8844
WMO Radar: 010 485 5898

• COLOFON •

Redactie door het BoTu Redactieteam, bestaande uit Angeniet Berkers, Asena Yazan, Dianne Dijkstra, Doris Schakenbos, Janine Kratzenberg, Laura Spanjer, Mart van Ineveld, Nubian Ferdinandus, Odette Dijt en Ximena Davalos.

Deze BoTu Buurtkrant is tot stand gekomen in samenwerking met gemeente Rotterdam, Rotterdam Circulair en het Robedrijf. En wordt gedrukt bij Veenman+.

Vormgeving door Doris Schakenbos.
De buurtkrant komt vier keer per jaar uit.

Volg jij ons al op social media?

Facebook: [@bospoldertussendijken](https://www.facebook.com/bospoldertussendijken)
Instagram: [@bospoldertussendijken](https://www.instagram.com/bospoldertussendijken)

Vragen/opmerkingen?

Mail ons op redactie@bospoldertussendijken.nl

NEE/NEE STICKER?

En wil je wel de Buurtkrant ontvangen?
Plak deze dan naast je sticker op je brievenbus!

JA
wel de BoTu
Buurtkrant!

**BOS
POLDER
TUSSEN
DIJKEN**

Fotograaf Florian Braakman zet je verbeelding aan

Tekst door Janine Kratzenberg en beeld door Ximena Davalos

Delfshaven, wat is jouw droom? Misschien heb je de gigantische foto al zien hangen als je de stad binnenrijdt, fietst of wandelt bij de Beukelsbrug. Het is een beeld van fotograaf Florian Braakman (1988). Hij woont nu zo'n tien jaar in Bospolder. Zijn werk heeft nationale én internationale bekendheid. Zo exposeerde hij in het Nederlands Fotomuseum, waren zijn foto's te zien in Madrid en hangen zijn foto's dit najaar op het Jakarta International Photo Festival. Toch blijft de buurt een belangrijk thema in zijn werk.

Broer

"Toen ik hier kwam wonen was mijn camera een manier om contact te maken. Ik wilde me hier thuis voelen, liep vaak een blokje om, keek bewust om me heen en raakte in gesprek met mensen. Voor mij is een foto nemen iets wederkerigs: ik krijg een beeld, mensen delen hun verhaal en kijken daardoor soms ook weer anders naar zichzelf. Het gaat allemaal om de interactie." Een voorbeeld daarvan is de serie Broer waarin hij inmiddels 44 portretten schoot van mannen uit de buurt die hem aanspreken met 'broer'. "Ik kende het nog niet voor ik hier kwam wonen, maar het gaf me meteen het gevoel dat ik gezien werd." En door deze jongens en mannen te fotograferen

laat ik zien dat ik hen ook zie. Ik benader hen met een open blik en krijg dat ook terug. De kijker ziet een verzameling diverse personen die dat warme contact met elkaar gemeen hebben. Je wordt zo misschien aan het denken gezet over bepaalde stereotypen."

Toegankelijk

Florian heeft veel meer projecten in de wijk gedaan, die hij graag op een democratische manier deelt. Via een krant die hij huis aan huis bezorgde, met een portretserie in het raam bij de Jumbo of met werk van kinderen uit de buurt in de etalages bij het Marconiplein. "Niet iedereen komt in een museum. Ik wil mijn kunst voor iedereen toegankelijk maken. Ik hoorde eens: de lat moet hoog liggen, de drempel moet laag zijn. Daar ben ik het helemaal mee eens! Goede kunst moet toegankelijk zijn voor zoveel mogelijk mensen."

En wat doen we met die droom?

"Je mag er gewoon in jezelf over mijmeren. Ik wil graag de motor van de verbeelding aanzetten bij mensen. Dat proces maakt voor mij mijn werk af."

Bekijk zijn werk op www.florianbraakman.nl. of